

Vår referens
Miljöenheten/Kulturmiljö
Ann Tschannen
040/044-25 26 88

Akademiska hus i Lund AB
Ole Römers väg 205 Riksantikvarieämbetet
223 63 Lund
Ink. 2005 -U2- 22

ad Dnr: 315-3570-2004

**Hävning av byggnadsminnesförklaring av Gamla kirurgen,
Gamla barnsjukhuset (Juridicum) och Lasarettskapellet,
Paradis 51, Lunds kommun.**

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar att häva byggnadsminnesförklaringen av Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset (Juridicum) och Lasarettskapellet, Paradis 51 i Lunds kommun enligt 3 kap 15 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset och Lasarettskapellet, kvarteret Paradis 51, förklarades enligt regeringsbeslut för statliga byggnadsminnen den 24 januari 1972. Skyddsföreskrifter utarbetades av Riksantikvarieämbetet och fastställdes av regeringen den 24 juli 1993. Enligt avtal den 28 juni 1996 mellan svenska staten och Lunds Universitet har ovan nämnda byggnader överlåtits till Akademiska Hus i Lund AB. Enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen mm, KML, skall ett statligt byggnadsminne, som övergår till annan ägare än staten, därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag. Länsstyrelsen är därmed tillstånds- och tillsynsmyndighet.

Länsstyrelsen har begärt yttrande från fastighetsägare Akademiska hus i Lund AB som inte har haft något att erinra mot att byggnadsminnesförklaringen hävs.

Länsstyrelsen har inför detta beslut om hävande av byggnadsminnet hört Riksantikvarieämbetet. Riksantikvarieämbetet framför i sitt remissvar att det kan vara motiverat att häva byggnadsminnet under förutsättning att kommunen i sin lovprövning tar motsvarande hänsyn till byggnadernas kulturhistoriska värde.

Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset och Lasarettskapellet, kvarteret Paradis 51, ligger inom område av riksintresse för kulturmiljövården. Byggnaderna klassas som kulturhistoriskt och/eller miljömässigt värdefulla i Lunds kommuns

2005-02-19 beslut KML
Kopia till Riksantikvarieämbetet - A

Paradis häv beslut

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 70	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 70	5050-3739		

bevarandeplan. Gamla kirurgen och Gamla barnsjukhuset är Q-märkta i detaljplan, Lasarettskapellet har q-märkning.

Gamla kirurgen

Gamla kirurgen uppfördes 1867-68 efter ritningar av Helgo Zettervall. Förebild var antagligen det då nybyggda Kommunehospitalet i Köpenhamn. I Lund skapades ett modernt lasarett enligt tidens nya rön med sammanhängande sjukhussalar längs en dagsljusbelyst korridor. Huset uppfördes i gult tegel i två våningar med ett förhöjt mittparti innehållande operationssal och direktionens sammanträdesrum.

1901-1905 genomfördes omfattande moderniserings- och nybyggnadsarbeten, då bland annat ett annex och ytterligare ett entréparti byggdes. För ritningarna svarade Medicinalstyrelsens arkitekt, Axel Kumlien. I slutet av 1920-talet genomfördes ytterligare om- och tillbyggnader för att komma till rätta med trängsel och andra missförhållanden.

Under 1960- och 70-talen flyttade lasarettet norrut och byggnaderna inom kvarteret övergick till universitetet. Klas Anshelms arkitektkontor svarade för ritningarna till den omfattande ombyggnaden av Gamla kirurgen till universitetsinstitution som gjordes 1978-80. Sedan dess har ytterligare ombyggnader och förändringar av byggnaden gjorts.

Barnsjukhuset

Gamla barnsjukhuset uppfördes 1899 efter ritningar av Malmös dåvarande stadsarkitekt, Salomon Sörensen, som ritade en mängd olika sjukhusbyggnader i bland annat Malmö, Lund och Orup. Byggnaden bekostades av en sammanslutning av läkare i Lund och överlämnades till landstinget. Huset byggdes i tegel i en våning med fasader av tegel och putsade listverk och omfattningar i klassicistisk stil. 1926 påbyggdes en våning samt en fullt utnyttjad vind under ett brant mansardtak.

Gamla barnsjukhuset upphörde med sin ursprungliga verksamhet 1950 varefter huset byggdes om för den juridiska institutionen vid Lunds universitet efter Klas Anshelms ritningar. 1998 flyttade juristerna från byggnaden, som byggdes om till bibliotek, arbetsrum, läsesal, datasal med mera för Beteendevetenskapliga

institutionen. Ombyggnaden berörde interiören och omfattade bland annat installation av modern ventilation samt installationer för data, el och tele.

Lasarettskapellet

Lasarettskapellet uppfördes 1887 efter Helgo Zettervalls ritningar. Det är en liten tegelbyggnad orienterad i öst-västlig riktning med koret i väster. Byggnaden, som fått formen av en miniatyrkyrka, uppfördes i en rik medeltidsromantisk stil med fasader i rött tegel. Under 1990-talet inrättades en bokhandel i byggnaden, och ett kontor med pentry samt en toalett installerades samtidigt som altarbord och kors togs ner.

SKÄL FÖR BESLUT

Av 3 kap 1 § KML framgår att en byggnad som genom sitt kulturhistoriska värde är synnerligen märklig får förklaras som byggnadsminne. Av 3 kap 15 § KML framgår att länsstyrelsen får häva en byggnadsminnesförklaring som framstår som ändamålslös.

Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset och Lasarettskapellet visar på sjukvårdens framväxt och betydelse under andra hälften av 1800-talet och fram till dess att universitetet övertog byggnaderna i mitten av 1900-talet. För Lund, som är starkt kopplat till sjukvården och med framträdande roll i landet, är området av stor vikt för förståelsen av sjukvårdens långa tradition och betydelse för staden.

Aktuella byggnaderna är, i likhet med andra för den tidens offentliga byggnader, ritade av framstående arkitekter och med påkostade representativa fasader. Utifrån arkitekturhistoriskt perspektiv uppvisar byggnaderna fortfarande höga kvalitéer.

Gamla kirurgen har sedan förklaringen som statligt byggnadsminne, men innan det utfärdats skyddsbestämmelser, förändrats väsentligt både interiört och exteriört. Ej heller det Gamla barnsjukhuset som tidigt ombyggts för juridiska institutionen eller Lasarettskapellet som idag är bokhandel har interiörer som återger miljön från tiden då byggnaderna inrymde verksamhet för sjukvård. Även skyddsområdet har förändrat sedan byggnaderna skyddades som byggnadsminne och den tidigare värdefulla parkmiljön och slutna karaktären har till stor del mist sitt sammanhang.

Sedan lasarettetsverksamheten lämnat kvarteret Paradis har fastigheten förändrats på ett sådant vis att det inte längre framstår som ett sjukhusområde. Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset (Juridicum) och Lasarettskapellet har ett

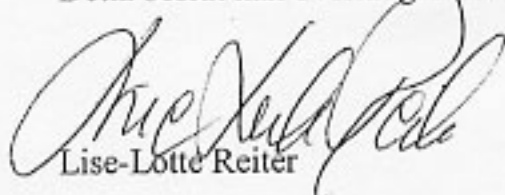

samhällshistoriskt och arkitekturhistoriskt värde, men uppfyller efter gjorda förändringar inte längre de höga krav på synnerlig märklighet som erfordras för en byggnadsminnesförklaring enligt 3 kap 1 § KML.

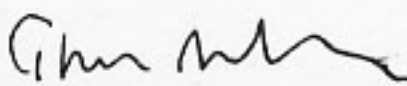
Länsstyrelsen anser med ovan givna skäl att byggnadsminnesförklaringen av kvarteret Paradis 51 är ändamålslös och beslutar härmed att hävda byggnadsminnet Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset (Juridicum) och Lasarettskapellet, kv Paradis 51, Lunds stad, enligt 3 kap 15 § KML.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör, Lise-Lotte Reiter, byggnadsantikvarie Ann Tschannen och länsantikvarie Thomas Romberg, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Skåne, se nedan.

Lise-Lotte Reiter

Thomas Romberg

Bilaga

Byggnadsminnesbeslut med skyddsbestämmelser, 1997-03-04

Kopia

Lantmäterimyndigheten, Lunds kommun, Box 41, 221 00 Lund

Lunds kommun, stadsbyggnadskontoret

Kulturen i Lund

Riksantikvarieämbetet

Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne

Kulturmiljö